

REPUBLIKA E KOSOVËS
ZYRA E AUDITORIT TË PËRGJITHSHËM

Nr. i dokumentit: 22.7.1-2012-08

RAPORT I AUDITIMIT
PËR PASQYRAT FINANCIARE TË KOMUNËS SË GLLOGOCIT
PËR VITIN E PËRFUNDUAR MË 31 DHJETOR 2012

Prishtinë, Qershor 2013

Zyra e Auditorit të Përgjithshëm (ZAP) kryen auditime të rregullsisë si dhe ato të performancës. Auditori i Përgjithshëm, Lage Olofsson, është kreu i ZAP-it që ka të punësuar rreth 140 anëtarë të stafit. Auditori i Përgjithshëm dhe ZAP janë të pavarur dhe që certifikon rreth 90 Pasqyra Vjetore Financiare për çdo vit, derisa ndërmarrin forma të tjera të auditimit.

Misioni ynë është që të kontribuojmë në menaxhim të shëndoshë financiar në administratë publike. Ne do të kryejmë auditime cilësore në përputhje me standardet e njohura ndërkombëtare të auditimit të sektorit publik dhe praktikat e mira evropiane. Ne do të ndërtojmë besim në shpenzimin e fondeve publike. Ne do të luajmë një rol aktiv në sigurimin e interesit të taksapaguesve dhe palëve tjerë të interesit në rritjen e llogaridhënies publike.

Raportet e nxjerra nga ZAP në mënyrë direkte promovojnë llogaridhënien pasi që ato ofrojnë bazë për ti mbajtur llogaridhënës menaxherët e organizatave individuale buxhetore.

Auditori i Përgjithshëm ka vendosur për opinionin e auditimit dhe raportin mbi Pasqyrat Vjetore Financiare të Komunës së Glllogocit në konsultim me Ndihmës Auditorin e Përgjithshëm, Qerkin Morina, i cili ka bërë mbikëqyrjen e auditimit.

Opinionin dhe raportin i nxjerrë janë rezultat i auditimit të kryer nën menaxhimin e Drejtorit të Auditimit, Florim Beqiri mbështetur nga Xhevat Seferi (Udhëheqës i ekipit), Ejup Simnica dhe Blerina Krasniqi.

TABELA E PËRMBAJTJES

Përmbledhje e përgjithshme.....	4
1 Fushëveprimi dhe metodologjia e auditimit.....	7
2 Pasqyrat vjetore financiare.....	8
3 Rekomandimet e vitit paraprak	12
4 Menaxhimi Financiar dhe Kontrolli	13
5 Sistemi i auditimit të brendshëm	24
6 Konkluzioni i përgjithshëm	25
Shtojca I: Shpjegim i llojeve të ndryshme të opinioneve të aplikuara nga ZAP	26
Shtojca II: Rekomandimet e vitit paraprak.....	28
Shtojca III: Përgjigja e Menaxhmentit ndaj të gjeturave të ZAP-it.....	30

Përmbledhje e përgjithshme

Hyrje

Ky raport përmbledh çështjet kryesore që dalin nga auditimi ynë i Pasqyrave Vjetore Financiare (PVF-të) për vitin 2012 për Komunën e Glllogocit. Me këtë rast, dëshiroj të falënderoj Kryetarin e Komunës dhe stafin e tij për ndihmën e tyre gjatë procesit të auditimit.

Auditimi i PVF për vitin 2012 ishte ndërmarrë në përputhje me Standardet e njohura Ndërkombëtare të Auditimit të Sektorit Publik (SNISA) të nxjerra nga INTOSAI. Qasja jonë ka përfshirë testet dhe procedurat për të cilat ne menduam se ishin të nevojshme për të arritur në një opinion lidhur me pasqyrat financiare.

Auditimi ynë është fokusuar në:

- Vlerësimin nëse PVF paraqesin pamje të drejtë dhe të vërtetë në të gjitha aspektet materiale;
- Menaxhimin Financiar dhe Auditimin e Brendshëm, duke përfshirë menaxhimin dhe ekzekutimin e buxhetit; dhe
- Procedurat e pajtueshmërisë.

Opinion

Auditori i Përgjithshëm (AP) i raporton Kuvendit për opinionin e tij në formatin e përcaktuar në nën kapitullin 2.3 – Opinioni i Auditimit. Shtojca I shpjegon llojet e ndryshme të opinioneve të aplikuara nga ana e ZAP. Raporti i AP-së përfshin një opinion për vërtetësinë dhe drejtësinë e PVF.

Opinion i AP është:

Sipas opinionit tonë Pasqyrat Vjetore Financiare në të gjitha aspektet materiale *prezantojnë një pamje të drejt dhe të plotë*, me përjashtim të:

Neni 12: Pasqyra e pranimeve dhe pagesave në para të gatshme, tek shtylla pagesat nga palët e treta, Komuna nuk kishte prezantuar asnjë vlerë, ndërsa sipas ekzaminimeve të auditimit vlera e këtyre pagesave ishte 120,213€, dhe

Neni 13 Pasqyra e realizimit të buxhetit, te hyrja e parasë së gatsjme, në kolonën e buxhetit final (SIMFK) Komuna ka prezantuar të hyra vetjake të buxhetuara 744,000€ ndërsa duhet të jetë 868,358€. Pra ekziston një diferencë prej 124,358€. Te dalja e parasë së gatshme nga llogaritë e Thesarit, Komuna kishte prezantuar buxhetin final 10,352,000€, ndërsa duhet të jetë 10,416,429€. Pra, vërehet diferenca prej 64,429€. **(SNISA 400: Opinion i Kualifikuar).**

Theksimi i çështjes:

Ne dëshirojmë të tërheqim vëmendjen tuaj për faktin se evidencat dhe informatat e prezentuara tek shpalosjet e pasurive dhe stokeve nuk ishin të sakta.

Konkluzioni i përgjithshëm

Niveli i punës së ndërmarrë nga ana e ZAP për të përfunduar auditimin e vitit 2012 është pasqyrim i drejtpërdrejtë i cilësisë së mjedisit të kontrollit të brendshëm. Konkluzioni ynë i përgjithshëm është se:

Një numër përmirësimesh ishte bërë nga ana e Menaxhmentit gjatë vitit të kaluar, në aspektin e procedurave të kontrollit financiar dhe proceseve. Megjithatë, mbetet që përmirësimet të vazhdojnë për të siguruar se një aplikim konsistent dhe gjithëpërfshirës të përshtatshmërisë së kontrolleve në të gjithë sektorët e Komunës. Dobësitë janë identifikuar si në vijim:

Rekomandimet e auditimit kanë për qëllim përmirësimin e kontrolleve financiare dhe aspektet tjera të aktiviteteve operative. Ne kemi shqyrtuar përgjigjet në rekomandimet e vitit 2011 dhe gjendja e tyre është përmbledhur në Aneksin II. Konkluzioni ynë i përgjithshëm është se rekomandimet tona nuk janë adresuar në masë të duhur. Në veçanti ato nuk janë adresuar në fushat, si: hartimi i PVF-ve - pjesa e shënimeve shpjeguese, zhvillimi i një programi për evidencat mbi llogaritë e arkëtueshme, të hyrat dhe prokurimi. Ne konkludojmë se Menaxhmenti i Komunës duhet t'i implementoj të gjitha rekomandimet e auditimit, për t'iu shmangur dobësive që po përsëriten vite me radhë. Aty ku rekomandimet nuk janë adresuar, ne jemi detyruar që ato t'i përsërisim edhe këtë vit, me kërkesën që ato të adresohen brenda një afati optimal.

Ne e kemi diskutuar cilësinë e kontrollit financiar të Komunës dhe gjetjet e auditimit në kontekstin e Pasqyrave Vjetore Financiare, menaxhimit financiar dhe kontrolleve, dhe llogaridhënies menaxheriale dhe auditimit të brendshëm me organet drejtuese të Komunës.

Rekomandimet tona kryesore për Kryetarin e Komunës janë si në vijim:

Pasqyrat Vjetore Financiare

- Plani i përpilimit të PVF për 2013 duhet formalisht të adresoj të gjitha kërkesat e pajtueshmërisë lidhur me PVF-të, me theks të posaçëm çështjet që janë ngritur tek kapitulli 2.2 – cilësia dhe saktësia e përpilimit të PVF-ve.

Menaxhimi Financiar dhe Kontrolli

- Menaxhmenti duhet të sigurojë që plani i veprimit i rishikuar në mënyrë të qartë përcakton një afat kohor për adresimin e rekomandimeve me anëtarët e stafit përgjegjës, të identifikuara - me fokus fillestar në ato të një rëndësie të madhe.
- Duhet të vendosen kontrole më rigorozë për identifikimin e bizneseve aktive në kuadër të Komunës për inkasimin e taksave të pa mbledhura;
- Kontrollat e prokurimit duhet të forcohen në të gjitha fazat e procesit;
- Të rishikohet sistemi ekzistues në hartimin e projekteve infrastrukturore, duke përcaktuar qartë paramasat dhe parallogarinë dhe të mos fillohet asnjë projekt pa u siguruar fondet e duhura buxhetore;
- Të zbatohet plani kontabël për klasifikimin e shpenzimeve sipas kategorive dhe pagesat e shpenzimeve të paguhen nga kategoritë përkatëse; dhe
- Të përpilohet një plan i veprimit me udhëzime dhe procedura të qarta për mbledhjen e borxheve të mbetura. Plani duhet të përmbajë prioritete, ndarjen e borxheve për nga vjetërsia, afatet për veprimet që do të ndërmerren dhe masat administrative (nëse ka nevojë).

Sistemi i Auditimit të Brendshëm

- Duhet të përgaditet një plan veprimi për adresimin e rekomandimeve të NjAB , duke përcaktuar qartë afatet dhe personat përgjegjës për zbatimin e tyre.

Përgjigja nga Menaxhmenti

Të gjeturat e hollësishme të auditimit në këtë raport janë konsideruar nga Menaxhmenti. Përgjigjet e tyre janë të detajuara në aneksin III.

1 Fushëveprimi dhe metodologjia e auditimit

Është përgjegjësi e Komunës së Glogocit të përgatis PVF sipas Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit për Sektorin Publik (SNKSP) për “Raportimin Financiar në bazë të Kontabilitetit të Parasë së Gatshme”. Zyra e Auditorit të Përgjithshëm është përgjegjëse për kryerjen e auditimit të rregullsisë që përfshinë ekzaminimin dhe vlerësimin e PVF dhe të dhënave tjera financiare si dhe dhënien e opinioneve:

- Nëse PVF japin një pamje të drejtë dhe të vërtetë të llogarive dhe çështjeve financiare për periudhën e auditimit;
- Nëse të dhënat financiare, sistemet dhe transaksionet janë në pajtim me ligjet dhe rregulloret në fuqi;
- Për përshtatshmërinë e funksioneve të kontrollit të brendshëm dhe të auditimit të brendshëm; dhe
- Për të gjitha çështjet të cilat dalin apo kanë të bëjnë me auditimin.

Puna e ndërmarrë e auditimit ka reflektuar vlerësimin e rrezikut tonë të auditimit për Komunën e Glogocit. Ne kemi konsideruar të kuptuarit tonë për organizatën, deri në çfarë mase mund të mbështetemi në kontrollet menaxheriale dhe nivelin e testimit të hollësishëm të kërkuar gjatë përcaktimit të testimeve të përgjithshme e që janë të nevojshme për të siguruar nivelin e nevojshëm të dëshmimeve për të mbështetur opinionin e Auditorit të Përgjithshëm.

Seksionet e mëposhtme ofrojnë një përmbledhje më të detajuar të të gjeturave tona të auditimit me theks të veçantë në vëzhgimet dhe rekomandimet në çdo fushë të rishikimit. Përgjigjet e Menaxhmentit ndaj të gjeturave tona mund të gjenden në Shtojcën III. Një vlerësim i përgjigjeve të Menaxhmentit ndaj rekomandimeve të bëra në vitin 2011 mund të gjendet në Shtojcën II.

Ne kemi përfshirë gjetjet e rëndësishme dhe të tjera më pak të rëndësishme, që dalin nga auditimi ynë. Për plotësinë, ne kemi përfshirë çështjet e identifikuara gjatë auditimit të 9 mujorit aty ku ishte relevante. Të gjeturat tona janë definuar si:

Të rëndësishme - Çështjet kryesore për vëmendjen e atyre që janë të ngarkuar me qeverisje dhe Menaxhmenti i lartë e që mund të ketë potencial të rezultojë në një dobësi materiale në kontrollet e brendshme; dhe

Të tjera - Dobësitë e identifikuara në auditimin tonë, ku veprimi do të ofrojë potencialin për përmirësime në efikasitet dhe efektivitet të kontrolleve të brendshme.

Procedurat tona kanë përfshirë një rishikim të kontrolleve të brendshme dhe sistemeve të kontabilitetit dhe janë shtrirë vetëm deri në atë masë që konsiderohet e nevojshme për kryerjen efektive të auditimit. Të gjeturat e auditimit nuk duhet të konsiderohen sikur përfaqësojnë një deklaratë gjithëpërfshirëse të të gjitha dobësive të cilat ekzistojnë, apo edhe të gjitha përmirësimet që mund të bëhen në sistemet dhe procedurat që kanë funksionuar.

2 Pasqyrat vjetore financiare

Rishikimi ynë i PVF merr parasysh pajtueshmërinë me kornizën raportuese si dhe cilësinë dhe saktësinë e informatave të regjistruara në PVF. Ne gjithashtu e konsiderojmë deklaratën e bërë nga ZKA dhe Zytari Kryesor Financiar, kur draft PVF-të të dorëzohen në Qeveri.

Deklarata në lidhje me prezantimin e PVF përfshin një numër të pohimeve për sa i përket pajtueshmërisë me kornizën raportuese dhe cilësinë e informacionit në kuadër të pasqyrave vjetore financiare. Një numër i pikave në deklaratë kanë për qëllim të ofrojnë siguri për Qeverinë se të gjitha informatat relevante janë ofruar për të siguruar se mund të ndërmerret një auditim gjithëpërfshirës.

2.1 Pajtueshmëria me kornizën raportuese

Konkluzioni i përgjithshëm

Niveli i pajtueshmërisë me kornizën raportuese duhet që dukshëm të përmirësohet. Derisa disa përmirësime janë zbatuar në krahasim me vitin 2011, PVF-të për 2012 nuk kanë adresuar plotësisht rekomandimet tona ose komentet e bëra për llogaritë 9 mujore.

Përshkrimi

PVF-të duhet të jenë në përputhje me kornizën e caktuar raportuese. Ne kemi vërejtur se:

- PVF-të janë përgatitur brenda kornizës kohore dhe janë dorëzuar në Ministrinë e Financave (MF);
- PVF-të janë nënshkruar nga ZKA (Kryetari i Komunës) dhe ZKF;
- PVF-të janë pranuar në gjuhën shqipe;
- PVF-të janë përgatitur në kopje fizike dhe elektronike; dhe
- Komuna ka përgatitur dhe ka dorëzuar raporte të rregullta tremujore tek Ministri i MF-së gjatë vitit 2012.
- Megjithatë, ne kemi ngritur disa çështje gjatë auditimit të 9 mujorit në lidhje me kornizën raportuese në memon tonë të dhjetorit 2012. Këto nuk ishin adresuar si duhet nga Menaxhmenti në lidhje me prodhimin e PVF-ve. Çështjet e ngritura ndërlidhen me përfshirjen e informatave të nevojshme në një numër fushash të llogarive. Ne po ashtu kemi vërejtur se PVF-të nuk ishin përgatitur në gjuhën serbe.

Rekomandim

- Kryetari i Komunës duhet të siguroj se PVF janë përgatitur edhe në gjuhën serbe.

2.2 Cilësia dhe saktësia e informatave të prezantuara në pasqyrat vjetore financiare

Konkluzioni i përgjithshëm

PVF-të, nuk ishin të përgatitura në pajtim me kërkesat e Rregullës Financiare nr. 07/2011, dhe SNKSP "Raportimi Financiar në bazë të Kontabilitetit të Parasë së Gatshme". Gabimet që i përmbajn PVF po i paraqesim më poshtë.

Të gjeturat dhe Rekomandimet

1. Çështja - Prezantimi i Pasqyrave Vjetore Financiare – prioriteti i rëndësishëm

E gjetura Pasqyrat Vjetore Financiare nuk kanë përfshirë të gjithë informacionin e kërkuar në lidhje me pagesat e palëve të treta (120,713€), prezantimin e gabuar të të hyrave (124,358€ më pak) dhe diferencat në buxhetin final (64,429€ më pak). Ato nuk ishin përgatitur në gjuhën serbe. Nuk ekziston një plan për prodhimin e llogarive për të siguruar që të gjitha informatat e nevojshme janë përfshirë në PVF.

Rreziku Mospërgatitja e PVF sipas kërkesave ligjore rezulton që ato të jenë jo të plota ose të pasakta me rrezikun që kërkesat statutores të mos përmbushen.

Rekomandimi 1 Kryetari i Komunës duhet të sigurojë që plani i përgatitjes së PVF-ve për vitin 2013 do të adresojë të gjitha kërkesat e pajtueshmërisë lidhur me PVF-të duke përfshirë rishikimin e rekomandimeve të bëra nga ZAP në vitin 2012 dhe komentet e bëra në memon që lidhet me llogaritë 9 mujore të vitit 2013.

2. Çështja - Procesi i përgatitjes së Pasqyrave Vjetore Financiare – Prioriteti i rëndësishëm

E gjetura Neni 12: Pasqyra e pranimeve dhe pagesave në para të gatshme, Komuna nuk kishte prezantuar pagesat nga palët e treta në vlerë prej 120,713€.

Neni 13: Pasqyra e realizimit të buxhetit- hyrja e parasë së gatshme në kolonën e buxhetit final (SIMFK) Komuna ka prezantuar të hyra vetjake të buxhetuara 744,000€ ndërsa duhet të jetë 868,358€. Pra ekziston një diferencë prej 124,358€.

Neni 13: Te dalja e parasë së gatshme nga llogaritë e Thesarit, Komuna kishte prezantuar buxhetin final 10,352,000€, ndërsa duhet të jetë 10,416,429€. Pra, vërehet diferenca prej 64,429€.

Edhe shpalosjet e PVF nuk janë bërë si duhet. Dallimet po i paraqesim më poshtë:

Shënimi 30: Në shënimin 30 Përmbledhja e pasurive jo-financiare, vlera e pasurive prej 2,505,000€, nuk është e plotë dhe e saktë. Sipas pohimeve të Menaxhmentit ende nuk është bërë identifikimi dhe regjistrimi i plotë i pasurisë për shkak të mosfunksionimit të pozitës së zyrtarit të pasurisë dhe mos formimit të një komisioni të vlerësimit dhe inventarizimit.

Shënimi 31: Përmbledhja e pasurive jo-financiare me vlerë nën 1,000€ dhe afat përdorimi mbi një vit nuk ishte paraqitur fare, derisa vlera e këtyre pasurive në vitin 2011 ishte 33,550€;

Te shënimi 32-përmbledhja e stokeve: Komuna nuk i kishte prezantuar fare stoke, me sqarimin se nuk kanë depo dhe nuk mbajnë stoke; dhe

Te shënimi 36- Shpalosja e ndarjeve fillestare dhe finale të buxhetit: Komuna nuk kishte prezantuar shumën 20,000€ si Hyrje e parasë nga Grantet e përcaktuara të donatorëve .

Rreziku

Mos prezantimi korrekt i PVF-ve shpie në keqkuptimin e pozitës financiare të Komunës, si dhe ofron pamje çorientuese me mundësinë e kualifikimit të opinionit. Diferencat marrë në tërësi, kalojnë nivelin e materialitetit dhe reflektojnë keqpohime materiale të PVF-ve. Stafit që ka përgatitur PVF, duket se i mungojnë njohuritë e duhura për prodhimin e PVF.

Rekomandimi 2

Kryetari i Komunës duhet të sigurojë se plani sistematik i përpilimit të pasqyrave financiare inkorporon kërkesën për të përfshirë vlerat e plota dhe të sakta të llogarive, duke integruar edhe të gjitha shënimet shpjeguese mbi Pasqyrat financiare. Menaxhmenti ka nevojë të monitoroj zbatimin e kësaj kërkesë. Gjithashtu, trajnimet shtesë të stafit duhet të merren në konsiderim.

2.3 Opinioni i Auditimit

Sipas opinionit tonë Pasqyrat Vjetore Financiare në të gjitha aspektet materiale *prezantojnë një pamje të drejt dhe të plotë, me përjashtim të:*

Neni 12: Pasqyra e pranimeve dhe pagesave në para të gatshme, tek shtylla pagesat nga palët e treta, Komuna nuk kishte prezantuar asnjë vlerë, ndërsa sipas ekzaminimeve të auditimit vlera e këtyre pagesave ishte 120,213€, dhe

Neni 13 Pasqyra e realizimit të buxhetit, te hyrja e parasë së gatsjme, në kolonën e buxhetit final (SIMFK) Komuna ka prezantuar të hyra vetjake të buxhetuara 744,000€ ndërsa duhet të jetë 868,358€. Pra ekziston një diferencë prej 124,358€. Te dalja e parasë së gatshme nga llogaritë e Thesarit, Komuna kishte prezantuar buxhetin final 10,352,000€, ndërsa duhet të jetë 10,416,429€. Pra, vërehet diferenca prej 64,429€. **(SNISA 400: Opinion i Kualifikuar).**

Theksimi i çshtjes:

Ne dëshirojmë të tërheqim vëmendjen tuaj për faktin se evidencat dhe informatat e prezentuara tek shpalosjet e pasurive dhe stoqeve nuk ishin të sakta

3 Rekomandimet e vitit paraprak

Konkluzioni i përgjithshëm

Pavarësisht hartimit të një plani të veprimit nga ana e Komunës, për të adresuar rekomandimet e vitit 2011 - një numër çështjesh të rëndësishme mbeten ende për t'u adresuar.

Përshkrimi

Raporti ynë i auditimit për PVF-të e vitit 2011 ka rezultuar në 10 (dhjetë) rekomandime kryesore. Komuna ka përgatitur një Plan Veprimi, duke theksuar se të gjitha rekomandimet do të adresohen brenda një periudhe të caktuar.

Në fund të auditimit për vitin 2012, tri (3) prej tyre ishin adresuar plotësisht; pesë (5) ishin adresuar pjesërisht, dhe dy (2) nuk ishin adresuar ende. Për një përshkrim më të plotë të rekomandimeve dhe se si janë adresuar ato, shih Shtojcën II të këtij raporti.

Të gjeturat dhe Rekomandimet

3. Çështja - Adresimi i rekomandimeve nga viti paraprak - Prioriteti - i rëndësishëm

E gjetura	Vetëm një pjesë e rekomandimeve të vitit të kaluar janë zbatuar. Tri rekomandime ishin adresuar plotësisht, pesë ishin adresuar pjesërisht dhe dy ende nuk janë zbatuar ende.
Rreziku	Dështimi i adresimit të rekomandimeve rrit rrezikun që dobësitë e kontrolleve të brendshme në sistemet kyçe financiare të rezultojnë me përsëritjen e dobësive në joefikasitet të vazhdueshëm organizativ dhe vlerë të dobët për para në praktikën e prokurimit dhe në performancën mbi të hyrat.
Rekomandimi 3	Kryetari i Komunës duhet të sigurojë që plani i veprimit i rishikuar në mënyrë të qartë përcakton një afat kohor për adresimin e rekomandimeve me anëtarët e stafit përgjegjës, të identifikuar - me fokus fillestar në ato të një rëndësie më të madhe.

4 Menaxhimi Financiar dhe Kontrolli

4.1 Hyrje

Qasja jonë e auditimit është fokusuar në të kuptuarit dhe vlerësimin e veprimeve të ndërmarra nga Menaxhmenti për të siguruar menaxhim financiar dhe kontroll efektiv. Për sisteme individuale financiare, ne kërkojmë të identifikojmë nivelin në të cilin operojnë kontrollet aktuale. Kjo mund, për shembull, të jetë aktiviteti monitorues i ndërmarrë nga Menaxhmenti i lartë apo kontrolleve operative të nivelit më të ulët. Ne konsiderojmë se kontrollet janë të dizajnuara mirë, janë zbatuar siç është planifikuar dhe funksionojnë në mënyrë efektive. Kjo kërkon një vlerësim të strukturave, proceseve dhe linjat e llogaridhënies të prezantuara nga Menaxhmenti.

4.2 Planifikimi dhe realizimi i buxhetit

Konkluzioni i përgjithshëm

Komuna ka realizuar 9,924,283€ nga buxheti i përgjithshëm prej 10,416,429€, ose 95% të totalit. Kjo është një performancë e mirë në krahasim me Komunitat tjera, edhe pse disa aspekte të menaxhimit të buxhetit duhet të rishikohen më tutje.

Përshkrimi

Ne kemi konsideruar burimin e fondeve buxhetore për Komunën, shpenzimet e fondeve sipas kategorive ekonomike dhe të hyrave të mbledhura. Kjo është theksuar në tabelat e më poshtme:

Tabela 1. Burimet e fondeve buxhetore – realizimi ndaj buxhetit (në Euro)

Përshkrimi	Buxheti fillestar	Buxheti Final ¹	2012 Shpenzimi	2011 Shpenzimi	2010 Shpenzimi
Burimet e Fondeve:	9,420,501	10,416,429	9,924,283	9,579,410	7,954,677
Granti i Qeverisë-Buxheti	8,616,273	9,116,273	9,008,224	8,942,434	7,121,016
Të bartura nga viti paraprak		411,806 ²	285,496	158,070	178,716
Të hyrat vetjake	804,228	868,358 ³	611,793	438,540	654,945
Donacionet Vendore					
Donacionet e Jashtme	-	19,992	18,770	40,366	

¹ Buxheti Final – buxheti i aprovuar nga Kuvendi që është i përshtatur më pas nga Ministria e Financave

² Të hyrat e bartura nga viti i kaluar

³ Të hyrat vetjake të planifikuara në 2012

Siç shihet, granti i Qeverisë në buxhetin final është më i lartë për 995,928€, për shkak të rritjes së buxhetit për 500,000€ (shpenzime komunale 29,000€ dhe investime kapitale 471,000€), të hyrave të bartura nga viti 2011 për 411,806€, të hyrave të vitit 2012 64,130€ dhe donacioneve të jashtme prej 19,992€. Ndryshim i theksuar në mes të të hyrave vetjake aktuale dhe atyre të planifikuara në veçanti reflekton pozicionin në lidhje me taksat e biznesit, siç është treguar në detaje më poshtë ndërsa donacionet kanë pësuar rënie të madhe krahasuar me vitet paraprake.

Tabela 2. Shpenzimet e fondeve sipas kategorive ekonomike- realizimi ndaj buxhetit (në Euro)

Përshkrimi	Buxheti fillestar	Buxheti Final	2012 Realizimi	2011 Realizimi	2010 Realizimi
Shpenzimet e fondeve sipas kategorive ekonomike:	9,420,501	10,416,429	9,924,283	9,579,410	7,954,677
Pagat dhe Mëditjet	5,978,136	6,020,080	6,014,799	5,820,190	4,604,568
Mallrat dhe Shërbimet	796,979	851,179	794,448	767,971	754,871
Komunalitë	144,104	172,904	172,474	149,642	149,995
Subvencionet dhe Transferet	127,774	175,774	169,784	118,949	97,391
Investimet Kapitale	2,373,508	3,196,492	2,772,778	2,722,658	2,347,852

Buxheti është shpenzuar rreth 95% në nivel të përgjithshëm, dhe mund të vlerësohet si një performancë shumë e mirë buxhetore. Një ngecje në realizimin e objektivave buxhetore vërehet tek Investimet kapitale, ku për shkak të vonësive në projekte janë ekzekutuar 82% nga plani.

Tabela 3. Të hyrat vetjake të planifikuara dhe të mbledhura (në Euro)

Përshkrimi	Buxheti fillestar	Buxheti Final	2012 Realizimi	2011 Realizimi	2010 Realizimi
Të hyrat vetjake	804,228	868,358	868,358	837,277	771,311

Siç shihet nga tabela, gjatë vitit 2012 të hyrat kanë shënuar një rritje të lehtë krahasuar me vitin 2011. Me buxhetin fillestar Komuna kishte planifikuar një shumë më të ultë, por në fund të vitit ishin mbledhur mbi 64 mijë euro më shumë sesa ishin planifikuar në fillim të vitit.

4.3 Kërkesat e raportimit

Konkluzioni i përgjithshëm

Komuna ka përmbushur kërkesat që dalin nga legjislatura në fuqi dhe ka respektuar afatet e kërkuara. Ne e vlerësojmë si të mirë përmbushjen e kërkesave ndaj kornizës raportuese.

Përshkrim

Komuna e Glllogocit i ka përmbushur të gjitha obligimet për raportim të jashtëm, siç janë paraqitur në vijim:

- Kërkesa Buxhetore për financimin e projekteve kapitale në Ministrinë e Financave.
- Raportet tremujore, duke përfshirë pasqyrat financiare nëntë mujore me kohë;
- Raportet operacionale (të performancës);
- Draft plani dhe plani përfundimtar i prokurimit me kohë;
- Raportet mbi obligimet ndaj furnitorëve të dorëzuara në MF;
- Raportet mbi kontrollet e brendshme, përfshirë edhe raportin e vetëvlerësimit; dhe
- Plan i Veprimit për implementimin e rekomandimeve.

4.4 Të hyrat (përfshirë të hyrat vetjake)

Konkluzion i përgjithshëm mbi të hyrat

Komuna e Glllogocit ka një sërë kontrollesh në lidhje me inkasimin dhe raportimin e të hyrave. Megjithatë ekziston nevoja për përmirësime në një numër fushash që lidhen me të hyrat.

Sfidë serioze është mbledhja e borxheve të vjetra, të mbetura nga vitet paraprake nga tatimi në pronë, taksa e veprimtarisë së bizneseve, Lejet e ndërtimit, si dhe të hyrat nga qiraja dhe shfrytëzimi i pronave të Komunës. Shumat e obliguesve tatimor janë mjaft të larta dhe Komuna nuk ka arritur të ndërtoj një strategji për zgjidhjen e këtij problemi.

Ndërkaq, tek lejet e ndërtimit dhe legalizimet, me gjithë realizimin e planit në mbledhjen e të hyrave nga kjo lloj takse, sfidat mbeten të shumta. Në mungesë të planeve rregullative, ende mbetet i ulët numri i lejeve të ndërtimit të lëshuara në krahasim me kërkesat. Gjithashtu, edhe legalizimi dhe pranimi teknik i ndërtimeve është i ngadalshëm.

Përshkrimi

Komuna e Glllogocit grumbullon të hyra nga një shumëllojshmëri e burimeve, duke përfshirë tatimin në pronë, taksa e biznesit, Licensave të ndërtimit dhe qiratë nga qiramarrësi. Burimet më të vogla të të ardhurave përfshijnë taksat administrative. Të hyrat e arkëtuara ishin 868,358€. Në krahasim me vitin 2011 ka një rritje të hyrash prej 31,081€.

4. Çështja - Inkasim i të hyrave nga Lejet për ushtrimin e veprimtarisë së bizneseve- Prioriteti I rëndësishëm

E gjetura	Komuna ka inkasuar gjithsej 117,096€ nga taksa për ushtrimin e veprimtarisë për vitin 2012 në krahasim me 131,500€ të planifikuara. Shumat e pa arkëtuara nga kjo lloj takse në fund të vitit ishin 429,407€ dhe Menaxhmenti nuk ka çasjen e duhur kundrejt këtij problemi. Sipas pohimeve të zyrtarëve inkasimi jo i mirë nga licencat e biznesit ka ardhur si rezultat i një numri të madh të bizneseve të cilët ngarkohen, ndërsa të njëjtat janë jo aktive apo edhe të çregjistruara.
Rreziku	Politikat e inkasimit duket të jenë të dobëta për të siguruar maksimizimin e të hyrave, e po ashtu edhe kontrollet operative nuk janë efektive. Vonesat në mbledhjen e të hyrave, sjellin edhe dështimet në vendimmarrjen e Menaxhmentit për financimin e projekteve nga ky burim.
Rekomandimi 4	Kryetari i Komunës duhet të siguroj se Departamenti i të hyrave posedon një përditësim të vazhdueshëm të bazës së të dhënave të bizneseve aktive për të mbledhur borxhet e mbetura. Rezultatet duhet të monitorohen.

5. Çështja - Tatimi në pronë – Prioriteti I rëndësishëm

- E gjetura** Të hyrat nga tatimi në pronë ishin planifikuar 172,000€, ndërsa janë realizuar 239,445€, ose tejkalim plani për 39%. Tejkalimi i planit nuk mund të thuhet se ishte një performancë e lakmueshme, sa ishte një planifikim jo real, ngase borxhet e pa mbledhura në fund të vitit 1,049,910€.
- Rreziku** Planifikimi jo i bazuar në analiza të rrezikut, ka mundësi të rezultoj me një shkallë të pamjaftueshme të inkasimit, në akumulimin dhe prolongimin e borxheve nga viti në vit. Si burim i vetëm i tatitmit, ka ndikime direkte në realizimin apo shmangien e objektivave buxhetore të Komunës.
- Rekomandimi 5** Kryetari i Komunës duhet të inicoj një proces rivlerësimi, ku të gjitha llogaritë do të analizohen në kuptimin e vjetërsisë, shumave domethënëse, mundësive reale për inkasim dhe ushtrimin e masave administrative (nëse ka nevojë).

6. Çështja - Të hyrat nga dhënia e objekteve me qira- prioriteti I rëndësishëm

- E gjetura** Komuna nuk ka një regjistër adekuat kontabël për borxhet nga qiraja në vitin 2012. Plani i të hyrave nga qiraja ishte 23,617€, ndërsa shuma e realizuar ishte 10,961€, apo 46% nga plani fillestar.
- Rreziku** Një përmbledhje jo e plotë e ngarkesave dhe pagesave për të gjithë qiramarrësit e objekteve mund të rezultojë në nën pagim të qirasë.
- Rekomandimi 6** Kryetari i Komunës duhet të zbatoj një proces regjistrimi të të gjitha pronave dhe ngarkesave shoqëruese, dhe të përcjellët në baza mujore arkëtimi i qirasë.

7. Çështja - Mungesa e Sistemit Softuerik për regjistrimin e të hyrave – Prioriteti – Të tjera

E gjetura	Komuna, pos tek tatimi në Pronë, nuk posedon softuer për regjistrimin apo raportimin e të hyrave. Të dhënat e regjistruara në mënyrën ekzistuese menaxhohen në mënyrë të dobët. Po thuajse në të gjitha rastet, të dhënat nga kontabiliteti përveç inkasimeve, nuk janë të regjistruara edhe saldot e bartura nga viti paraprak.
Rreziku	Informacionet aktuale mbi të hyrat mund të mos jenë të sakta ose të plota dhe nuk janë në dispozicion në kohën e duhur për ta mbështetur vendimmarrjen e Menaxhmentit. Sistemet manuale ekzistuese për sistemimin e informatave mbi të hyrat mund t'i nënshtrohen një manipulimi mashtrues.
Rekomandimi 7	Kryetari i Komunës duhet të sigurojë se një sistem i duhur i regjistrimit është vënë në funksion për të mbështetur inkasimin dhe regjistrimin e të hyrave. Nëse instalimi i një programi të veçant nuk është i mundur, sistemi manual (Excel) duhet të përmirësohet.

4.5 Shpenzimet

Konkluzion i përgjithshëm mbi shpenzimet

Nivelet e ndryshme të kontrolleve formalisht ekzistojnë, por në zbatimin e procedurave të prokurimit dhe menaxhimit të kontratave nuk kanë funksionuar si duhet, prandaj duhet të merren masa shtesë për përmirësim në këtë fushë.

4.5.1 Prokurimi

Përshkrimi

Ne kemi rishikuar nëse të gjitha prokurimet e zhvilluara kanë qenë të përfshira në planin final të prokurimit. Gjithashtu kemi analizuar nëse projektet për investime kapitale kanë qenë të përfshira në PIP dhe në kornizën afatmesme të shpenzimeve. Ne vlerësojmë se në lidhje me këto nuk ka ndonjë çështje për të theksuar në raport.

Te investimet kapitale kemi ekzaminuar 10 mostra në vlerë 2,190,978€ që kanë shkuar përmes procedurave të prokurimit. Nga kategoria mallra dhe shërbime kemi ekzaminuar 12 kontrata në vlerë 75,069€ dhe i kemi testuar 9 pagesa nga kjo kategori, në vlerë prej 24,172€.

Përveç rasteve të identifikuara në vijim, procedurat e prokurimit ishin në përputhje me rregullat ligjore në fuqi.

8. Çështja - Hyrje në obligime pa fonde të mjaftueshme të buxhetuara- Prioritet I rëndësishëm

E gjetura Komuna ka hyrë në obligime më shumë se ndarjet buxhetore. Kontrata me nr 344-3859 "Asfaltimi i rrugës transit Kroi i Mbretit dhe ndërtimi i Urës ", në vlerë 1,519,302€ për LOT1 dhe 442,425€ për LOT2 ishte lidhur pa buxhet të mjaftueshëm. Për këtë projekt janë buxhetuar 440,000€ dhe ishin zotuar vetëm 400,000€. Deficitet buxhetore për këtë projekt ishin 1,521,727€. Për këtë shkak, edhe ekzekutimi i punimeve ishte ndërprerë.

Rreziku Hyrja në detyrime pa fondet e buxhetuara mund ta sjellë Komunën në vështirësi të papritura financiare dhe përballjen me konteste gjyqësore për moszbatim të kontratës.

Rekomandimi 8 Kryetari i Komunës duhet të siguroj që Planifikimi buxhetor të bëhet në baza reale të pranimeve dhe të hyrave të planifikuara dhe të monitorohet nga Kryetari i Komunës, për të siguruar që të mos hyhet në obligime kontraktuale pa ndarje të mjaftueshme buxhetore.

9. Çështja - Mungesa e ofertave të përgjegjshme - Prioritet- Tjetër

E gjetura Tek kontrata për furnizim me naftë për ngrohje, me vlerë premiumi 0.08€/L, ku janë kryer pagesa në vlerë të përgjithshme 63,432€, dy operator kishin dorëzuar dosjen e tenderit. Vetëm një operator kishte dorëzuar dokumentacionin dhe ofertë të përgjegjshme, ndërsaq tjeri kishin dorëzuar ofertë të pa përgjegjshme. Ai nuk ka plotësuar kërkesën për kontratat e stafit dhe afatin e furnizimeve të shprehur në ditë.

Tek kontrata furnizimi me thëngjill për ngrohje, në vlerë 40,712€ kemi identifikuar se kishin ofertuar 4 kompani. Kompania fituese nuk kishte plotësuar tri nga kërkesat në njoftimin për kontratë që janë: kopjen e certifikatës së TVSH-së, kërkesën për kontratat e stafit dhe afatin e furnizimit e ka pasur 45 ditë, ndërsaq në kërkesë afati maksimal ka qenë 35 ditë.

Tek kontrata sigurimi fizik i objekteve në vlerë 2,948€/muaj kemi identifikuar se në këtë tender kanë ofertuar 2 kompani dhe asnjëra nga to nuk ka qenë e përgjegjshme . Kompania fituese e tenderit nuk ka plotësuar njërën nga kërkesat e tenderit: kërkesën për kontratat e stafit, duke sjellë kontrata të nënshkruara vetëm nga punëtorët dhe jo nga punëdhënësi.

Tek kontrata transporti i nxënësve të arsimit fillor dhe të mesëm të ultë me vlera LOT1 624,96€/muaj dhe LOT2 387,96€/muaj kemi identifikuar se në këtë tender kanë ofertuar 3 kompani në dy lote, dhe dy nga to, të cilat janë edhe fituese, njëra e lotit të parë dhe tjetra e lotit të dytë, nuk kanë plotësuar njërën nga kërkesat në njoftimin për kontratë që është kërkesa për kontratat e stafit të saj.

Rreziku Shpërblimi me kontratë i operatorëve të cilët nuk kanë plotësuar kërkesat ligjore të prokurimit publik rrit rrezikun që të dëmtoj konkurrencën dhe transparencën e procesit, me mundësinë që të mos pranohen mallrat/shërbimet për paranë e shpenzuar. Kjo mund t'i sjellë Komunës dëme të pa arsyeshme financiare.

Rekomandimi 9 Kryetari i Komunës duhet të diskutoj me zyrtarët e prokurimit për dëmet që sjellë anashkalimi i procedurave të duhura të prokurimit, si dhe të marr masat që procedurat e prokurimit kryhen në përputhje të plotë me Ligjin për Prokurim Publik.

10. Çështja - Klasifikimi i shpenzimeve në kategori ekonomike jo adekuate –Prioriteti - tjetër

E gjetura Ne kemi rishikuar dhe analizuar klasifikimin e shpenzimeve të Komunës dhe kemi gjetur se pagesa e shërbimeve për transportimin e nxënësve është klasifikuar dhe paguar gabimisht në kodin ekonomik për Investime kapitale 33200-Transfere kapital për entitete jopublike. Vlera e kësaj pagese prej 11,243€ është dashtë të paguhet nga Kodi ekonomik 13460 -Shërbime kontraktuese.

Një pagesë tjetër në vlerë prej 30,000€ për Ndërtimi i Serave për fermer është klasifikuar dhe paguar gabimisht në kodin ekonomik për Investime kapitale 31900 Kapital tjetër. Këto janë pagesa subvencionuese që është dashur të planifikohen me buxhet dhe të paguhet nga kategoria për Subvencione dhe transfere, pra tek Kodi ekonomik 22200 Pagesa për përfituesit individual.

Rreziku Mos regjistrimi i shpenzimeve në kode ekonomike adekuate e rritë rrezikun e prezantimit të gabuar dhe keqpohimit të llogarive.

Rekomandimi 10 Menaxhmenti duhet të siguroj se është respektuar plani kontabël për klasifikimin e shpenzimeve brenda kategorive përkatëse dhe pagesat e shpenzimeve t'i paguaj nga kategoria përkatëse e shpenzimeve.

4.5.2 Kompensimet (pagat dhe mëditjet)

Përshkrimi

Pagat dhe Mëditjet paguhen përmes një sistemi të centralizuar (payrollit). Kontrollat që operojnë në nivel lokal nga Komuna kanë të bëjnë me: autorizimin e sistemit të pagave, verifikimin e ndryshimeve të mundshme dhe barazimet e brendshme.

Buxheti i aprovuar për kategorinë paga dhe mëditje për vitin 2012 ishte 6,020,080€, ndërsa janë shpenzuar 6,014,799€. Ne kemi testuar 21 mostra dhe nuk kemi hasur ndonjë parregullsi të rëndësishme për tu raportuar.

4.5.3 Subvencionet dhe Transferet

Përshkrimi

Buxheti i ndarë për subvencione dhe transfere për vitin 2012 ishte 175,774€ ndërsa shpenzimet ishte 169,784€ apo afër 97%. Për të testuar rregullsinë e kësaj kategorie, ne kemi përzgjedhur tri mostra në vlerë 25,892€.

Nga testimet tona nuk janë identifikuar parregullsi të rëndësishme për tu raportuar.

4.6 Pasuritë

Konkluzioni i përgjithshëm mbi pasuritë

Komuna ka bërë progres të dukshëm në regjistrimin e pasurive, krahasuar me vitin paraprak. Në vitin 2011 vlera e pasurive në PVF ishte 893,000€, ndërsa në PVF të vitit 2012 vlera e pasurive ishte 2,505,000€ . Megjithkëtë, Menaxhmenti duhet të formoj një komision për vlerësimin e plotë të pasurisë që është në pronësi të Komunës.

4.6.1 Pasuritë kapitale dhe jo-kapitale

Përshkrim

Bazuar në UA nr. 21/09 Komuna duhet të krijojë një Komision për vlerësimin e pasurive dhe një komision për inventarizim të pasurisë në baza vjetore. Komuna ka bërë përpjekje në regjistrimin e pasurive në regjistrat kontabël krahasuar me vitin paraprak. Në vitin 2011 gjendja e pasurive me vlerë mbi 1,000€ ishte 893,000€ ndërsa në vitin 2012 ishte 2,505,000€. Ndërsa te pasuritë me vlerë nën 1,000€ Komuna nuk kishte paraqitur asnjë vlerë në regjistrat kontabël, derisa në vitin 2011 pasuritë nën 1000€ ishin 33,550€. Gjithashtu, edhe stoqe të materialeve nuk kishte paraqitur fare.

4.6.2 Trajtimi i të arkëtueshmeve

Përshkrim

Të arkëtueshëmet janë shuma të cilat priten të mbliidhen nga Komuna. Këto kryesisht kanë të bëjnë me tatimin në pronë dhe taksën së biznesit.

11. Çështja - Mbledhja e llogarive të arkëtueshme - Prioritet i rëndësishëm

E gjetura	Sipas PVF dhe regjistrave të Komunës në fund të vitit 2012 shuma e Llogarive të arkëtueshme ishte 1,523,870€. Ne kemi vërejtur se shuma e llogarive të arkëtueshme të Komunës që nga viti 2002 e deri me tani, ishte rritur në vazhdimësi. Borxhet për tatimin në pronë, deri në fund të vitit 2012 janë 1,049,910€. Borxhet për taksën e Komunës për leje pune të biznesit, deri në fund të vitit 2012 ishin 429,870€, ndërsa borxhet nga qiraja deri në fund të vitit 2012 ishin 34,680€ dhe ato të lejeve të ndërtimit 9,410€.
------------------	---

Rreziku Mungesa e një strategjie të qartë të Menaxhmentit për trajtimin adekuat të këtyre llogarive, rritë rrezikun që këto të arkëtueshme të vjetrohen dhe të bëhen të pa mbledhshme. Mos arkëtimi i tatimit përbën rrezik që të vështirësoj arkëtimin edhe të taksave në vitet e ardhshme duke e bërë më të vështirë edhe arritjen e planit të realizimit të projekteve zhvillimore të Komunës.

Rekomandimi 11 Kryetari i Komunës duhet të përgatisë një plan veprimi, ku përfshihen udhëzime të qarta për mbledhjen e të hyrave. Duhet të ndërmerren masa konkrete për rritjen e mbledhjes së të arkëtueshmeve, duke vendosur një proces i cili siguron që të arkëtueshmet janë regjistruar sapo të jetë bërë faturimi. Gjithashtu, regjistri i të arkëtueshmeve duhet të përditësohet sipas pagesave të bëra në lidhje me këto të arkëtueshme. Të organizohen trajnime të zyrtarëve që arkëtojnë taksa dhe tatime dhe të kryhen vizita më të shpeshta tek taksapaguesit, me qëllim të ngritjes së nivelit të të hyrave.

4.7 Trajtimi i borxheve

Konkluzioni i përgjithshëm mbi trajtimin e borxheve

Komuna nuk kishte arrit t'i trajtoj dhe menaxhoj borxhet në mënyrën e duhur.

Përshkrim

Komuna ka raportuar në përputhje me kërkesat e Rregullës Financiare (05/2011) për raportimin e obligimeve të papaguara.

Pasqyra e detyrimeve të papaguara ndaj furnizuesve në fund të vitit 2012 ishte 97,130€, ndërsa në vitin 2011 obligimet kapnin shumën 76,103 €. Këto detyrime janë bartur për t'u paguar në vitin 2013. Gjithashtu, Komuna ka raportuar edhe detyrime kontingjente në vlerë 180,760€, derisa ato në vitin 2011 ishin 36,000€.

5 Sistemi i auditimit të brendshëm

Konkluzion i përgjithshëm mbi sistemin e auditimit të brendshëm

Njësia e auditimit të brendshëm përbëhet prej një auditori dhe një drejtor i NJAB. Ata kishin kryer një punë të mirë duke kryer raporte në fusha të ndryshme për t'i ndihmuar Menaxhmentit të lartë që ta ketë një pasqyrë rreth funksionimit të kontrolleve dhe aktiviteteve operative në Komunë. Megjithatë, kërkohet veprim ndaj rekomandimeve të dhëna.

Përshkrimi

NJAB-i për vitin 2012 kishte planifikuar dhe kryer 6 auditime të rregullta, të cilat kanë mbuluar vitin 2012. Auditimet ishin kryer: (a) në fushën e buxhetit dhe financave, (b) të hyrat vetjake, (c) menaxhimi i pasurisë, (d) auditimi i dosjeve të personelit, (e) auditimi në zyrën e prokurimit dhe shpenzimet buxhetore, dhe (f) Menaxhimi me automjetet e Komunës. Po ashtu, NJAB kishte kryer edhe një auditim jasht planit që kishte të bënte me Implementimin e rekomandimeve të dhëna gjatë vitit 2012.

12. Çështja - Mungesa e një plani të veprimit – prioritet i rëndësishëm

E gjetura	Gjatë punës sonë audituese kemi gjetur se Menaxhmenti nuk ka ndonjë plan veprimi për adresimin e rekomandimeve nga NJAB.
Rreziku	Dobësitë e identifikuara të cilat nuk adresohen mund të rezultojnë në kontrolle të brendëshme të pamjaftueshme/dobësi të vazhdueshme në fushat e shqyrtuara nga NJAB.
Rekomandimi 12	Kryetari i Komunës duhet të nxjerr një plan veprimi, i cili duhet të zbatohet, për të adresuar rekomandimet e NJAB duke specifikuar zyrtarët përgjegjës dhe kohën për kryerjen e veprimeve.

6 Konkluzioni i përgjithshëm

Konkluzioni ynë i përgjithshëm pasqyron rishikimin tonë të kontrolleve që lidhen me, PVF-të, Menaxhimin Financiar dhe Kontrollit si dhe Sistemin e Auditimit të Brendshëm.

Niveli i pajtueshmërisë me kornizën raportuese mund të përmirësohet. Derisa disa përmirësime janë zbatuar që nga viti 2011, PVF-të për 2012 nuk kanë adresuar plotësisht rekomandimet tona ose komentet e bëra për llogaritë 9 mujore. Pasqyrat financiare në disa llogari janë të keqpohuara dhe në disa të tjera mungojnë shpalosjet e duhura. Stafi përgjegjës për hartimin e pasqyrave, me sa duket nuk ka njohuritë e mjaftueshme për të hartuar pasqyrat në pajtim me kërkesat e raportimit. Menaxhmenti i Komunës duhet të ketë në konsiderim ndjekjen e trajnimeve shtesë në këtë fushë.

Ne kemi vërejtur se vetëm tri rekomandime të dhëna në vitin 2011 ishin zbatuar plotësisht, ndërsa shumica e tyre pjesërisht apo fare nuk ishin marrë në konsiderim. Ne mendojmë se Menaxhmenti i Komunës duhet të demonstroj një përkushtim më serioz në adresimin e rekomandimeve. Mos përmbushja e rekomandimeve ka rezultuar me përsëritjen e mangësive të njëjta dhe përsëritjen e rekomandimeve edhe këtë vit. Një shkallë e ultë e adresimit të rekomandimeve, vërehet edhe te auditimi i brendshëm.

Komuna e Glllogocit ka një sërë kontrollesh në lidhje me inkasimin dhe raportimin e të hyrave. Megjithatë, ekziston një nevojë për përmirësime në një numër fushash të këtilla, ngase llogaritë e arkëtueshme kalojnë shifrën prej 1.5 milionë euro, prej të cilave mbi një milionë i takojnë tatimit në pronë. Nuk është e qartë se si Komuna nuk mban evidenca të plota mbi kontratat e qirasë dhe detyrimet mujore të kontraktuesve. Prandaj, Menaxhmenti duhet të zhvilloj politika të qarta dhe të forcoj kontrollet mbi të hyrat, duke pasur parasysh se një numër projektsh financohen nga këto burime.

Procedurat e prokurimit, gjithashtu shoqërohen me mangësi të theksuara. Përzgjedhja e operatorëve pa i përmbushur disa nga kërkesat administrative, ka ndikuar në hyrjen në kontrata me operatorë të pa përgjegjshëm. Komuna ka hyrë në kontrata të mëdha pa zotimin paraprak të fondeve. Kjo ka ndikuar në ndërprejen e punimeve në një projekt për shkak të mungesës së fondeve për 1.5 milionë euro.

Komuna nuk kishte ndjekur procedurat për regjistrimin e shpenzimeve në kodet e duhura ekonomike, duke i regjistruar në kode të gabuara. Kjo ka ndikuar në prezantimin çorientues të shpenzimeve.

Një progres i mirë është shënuar në procesin e regjistrimit të pasurive, ku ishin regjistruar mbi 1.6 milionë pasuri të reja në krahasim me vitin 2011. Megjithatë, prezantimi i pasurive në vlerën vetëm 2.5 milionë, është shumë larg nga gjendja reale e pasurive të cilat i posedon Komuna. Ne megjithatë, inkurajojmë vazhdimin e këtij procesi.

Shtojca I: Shpjegim i llojeve të ndryshme të opinioneve të aplikuara nga ZAP

(e shkëputur nga ISSAI 400)

9. Një opinion i auditimit normalisht është një format standard, ndërlidhur me pasqyrat financiare si tërësi, duke shmangur nevojën për të caktuar gjatësinë e saj por duke bartur sipas natyrës së saj një kuptim të përgjithshëm tek lexuesit sipas kuptimit të saj. Natyra e këtyre fjalëve do të ndikohet nga korniza ligjore të auditimit, por përbërja e opinionit duhet të tregoj qartë a është i pakualifikuar apo i kualifikuar, apo nëse është i kualifikuar në disa çështje të caktuara apo është opinion i kundërt (paragrafi 14), apo është mohim i opinionit (paragrafi 15).

10. **Një opinion i pakualifikuar** jepet kur auditori është i kënaqur në të gjitha aspektet materiale që:

- a) pasqyrat financiare janë përgatitur duke shfrytëzuar baza dhe politika të pranuar të kontabilitetit të cilat janë zbatuar në mënyrë konsistente (të qëndrueshme);
- b) pasqyrat janë në pajtim me kërkesat statusore dhe rregulloret relevante;
- c) pamja e paraqitur në pasqyrat financiare janë në përputhje me njohuritë e auditorit në lidhje me entitetin e audituar;
- d) është një shpalosje adekuate e të gjitha çështjeve materiale relevante për pasqyrat financiare.

11. **Theksi i çështjeve.** Në disa rrethana auditori mundet të konsideroj se lexuesi nuk do të kuptoj në mënyrë të duhur pasqyrat financiare nëse vëmendja është përqendruar në çështje të pazakonshme apo të rëndësishme. Si një rregull e përgjithshme, auditori kur jep një opinion të pakualifikuar kjo nuk i referohet ndonjë aspekti specifik të pasqyrave financiare në opinionin e tij në rast se kjo mund të interpretohet gabimisht si opinion i kualifikuar. Me qëllim të shmangies së kësaj përshtypjeje, referencat që janë menduar si; nënvizim i çështjes; gjinden në paragrafët e ndara nga opinionin. Sidoqoftë, auditori nuk duhet të përdor nënvizimin e çështjes për të përmirësuar mungesën e shpalosjeve të duhura në pasqyrat financiare apo si alternativ, zëvendësim për kualifikim të opinionit.

12. Auditori mund të mos jetë në gjendje të shpreh një opinion jo të kualifikuar kur ekziston një nga ato rrethana dhe në gjykimin e auditorëve, afekti i tyre është ose mund të jetë materiale për pasqyrat financiare:

- a) Ka pasur limitime në fushëveprimin e auditimit;
- b) Auditori konsideron që pasqyrat janë jo komplete apo çorientues apo ekziston një ndarje e pajustificuar nga standardet e pranueshme të kontabilitetit; apo
- c) Ekzistojnë paqartësi që ndikojnë në pasqyrat financiare.

13. **Opinion i Kualifikuar.** Aty ku auditori nuk pajtohet apo nuk është i sigurt në lidhje me një ose më tepër artikuj të veçantë në pasqyrat financiare e që janë materiale por jo edhe fundamentale në kuptimin e pasqyrave, duhet të jepet një opinion i kualifikuar. Formulimi i opinionit normalisht tregon një rezultat të kënaqshëm ndaj subjektit të audituar, sa i përket një pasqyre të qartë dhe koncize, të çështjeve të mospajtimit apo edhe të paqartësive që ngrisin opinion e kualifikuar. I ndihmon përdoruesit e pasqyrave nëse efekti financiar i paqartësisë apo edhe i mosmarrëveshjeve është përcaktuar nga ana e Auditorit edhe pse kjo nuk është gjithmonë praktike apo relevante.

14. **Opinion i Kundërt.** Aty ku Auditori nuk ka mundësi të jap një opinion mbi pasqyrat financiare në tërësi, për shkak të mosmarrëveshjeve që është aq thelbësore ngase e minon pozitën e prezantuar në vazhdim që opinionin që kualifikohet në aspekte të caktuara nuk do të jetë adekuat, atëherë jepet opinion i Kundërt. Formulimi i një opinionin të tillë e bën të qartë se pasqyrat financiare nuk janë prezantuar në mënyrë të drejtë, duke specifikuar qartë dhe në mënyrë koncize të gjitha çështjet e mosmarrëveshjeve. Përsëri, është një ndihmesë që efekti financiar mbi pasqyrat financiare përcaktohet aty ku duhet dhe është praktik.

15. **Mohimi i Opinionit.** Aty ku Auditori nuk mund të jep opinion në lidhje me pasqyrat financiare, të marrë si tërësi për shkak të paqartësisë apo restriksionit të fushëveprimit që është thelbësor që një opinion që është i kualifikuar në aspekte të caktuara nuk do të jetë adekuat, jepet opinion i kundërt. Formulimi i një opinionin të tillë e bën të qartë që një opinion nuk mund të jepet, duke specifikuar në mënyrë të qartë dhe koncize të gjitha çështjet e paqarta.

16. Është bërë zakon që ISA të ofrojnë një raport të detajuar për të plotësuar opinion në rrethana në të cilat është e pamundur të jepet një opinion jo i kualifikuar.

Shtojca II: Rekomandimet e vitit paraprak

Komponenta e Auditimit	Rekomandimet e dhëna	Rekomandimet plotësisht të adresuara	Rekomandimet pjesërisht të adresuara	Rekomandimet e pa adresuara
1 Pasqyrat vjetore financiare	Se me rastin e përgatitjes së PVF, ato do të analizohen me kujdes dhe të gjitha kërkesat e specifikuara do të plotësohen me informata të plota dhe do të sqarohen me shënimet shpjeguese.			X
2 Të hyrat vetjake	- Se zyrtarët përgjegjës mbajnë evidenca të sakta për të gjithë qiramarrësit, dëshmi për të liruarit e fëmijëve në çerdhe, shfrytëzuesit e pronës publike dhe lejeve të ndërtimit; dhe - Se do të forcohen masat inspektuese për identifikimin e ndërtimeve pa leje dhe të kërkojë nga qytetarët për t'u pajisur me leje ndërtimi dhe të paguajnë taksat përkatëse.		Pjesërisht është realizuar ky rekomandim.	
3 Prokurimi			Pjesërisht është realizuar ky rekomandim.	
4 Subvencionet dhe transferet	- Plotësimin e rregullores për subvencione duke përfshirë në mënyrë të qartë të gjitha kushtet dhe kriteret për ndarjen e subvencioneve; dhe - Se asnjë subvencion nuk jepet pa pasur kërkesë paraprake të shqyrtuar, të aprovuar dhe së fundi, arsyetim të shpenzimit në bazë të raportimit nga përfituesi.	PO		

5 Trajtimi i të arkëtueshmeve	Zhvillimin e programit të cilin e aplikon zyra e financave duke e bërë të mundshme mund të prodhojë në çdo kohë informata të sakta dhe të plota për të gjitha llogaritë e arkëtueshme.			JO
6 Trajtimi i pasurive kapitale dhe jo-kapitale	- Se do të caktohet një zyrtar i cili bënë regjistrimin e pasurisë si dhe do të formohen komisione të veçanta për regjistrim, vlerësim dhe inventarizim të pasurisë; dhe - Një regjistër përfundimtar i pasurive është funksional.		Pjesërisht është realizuar ky rekomandim.	
7 Trajtimi i borxheve	Se departamenti i financave mban evidenca të plota dhe të sakta dhe bënë regjistrimin e të gjitha faturave të paguara dhe të papaguara, në mënyrë që të shmanget mundësia e pagesës së tyre më tepër se një herë.	PO		
8 Sistemet e kontrollit të brendshëm	Forcimin e kontroleve dhe proceseve të mëtutjeshme në çështjet e identifikuar në veçanti lidhur me regjistrimin, menaxhimin e projekteve, subvencioneve dhe raportimin.		Pjesërisht i implementuar	
9 Sistemi i auditimit të brendshëm	- Të ndërmarrë veprime adekuate për adresimin e të gjitha rekomandimeve të dalura nga raportet e auditimit të brendshëm; dhe - Të bëjë rekrutimin e Auditorit të Brendshëm në harmoni të plotë me Ligjet në fuqi.	PO		
8 Një konkluzion i përgjithshëm mbi menaxhimin e Komunës	Do të diskutoj me Bordin e Drejtorëve të gjitha dobësitë dhe mangësitë e menaxhimit financiar të identifikuar me këtë raport, si dhe nevojën e forcimit të kontroleve, dhe të propozoj masat adekuate të veprimit.		Pjesërisht është implementuar	

Shtojca III: Përgjigja e Menaxhmentit ndaj të gjeturave të ZAP-it

Te gjeturat	Pajtohemi po/jo	Komentet nga Institucioni i audituar në rast të mospajtimit	Pikëpamja e ZAP-it
E gjetura 1: Pasqyrat Vjetore Financiare nuk kanë përfshirë të gjithë informacionin e kërkuar në lidhje me pagesat e palëve të treta (120,713€), prezantimin e gabuar të të hyrave (për 124,358€ më pak) dhe diferencat në buxhetin final (64,429€ më pak). Ato nuk ishin përgatitur në gjuhën serbe. Nuk ekziston një plan për përgatitjen e PVF-ve për të siguruar që të gjitha informatat e nevojshme janë përfshirë në PVF	Jo	PVF për vitin 2012 janë hartu sipas rregullës 07/2011 dhe LMFP si dhe udhëzimit të thesarit për hartimin e tyre, ku në pasqyrat e vitit 2012 janë përfshirë të gjitha të gjeturat e ZAP-it dhe komentet e bëra në llogarin 9 mujore. Në lidhje me diferencën e paraqitur nga ana e juaj në buxhetin final në vlerë prej: 64.429.00 €, ne kemi kërkuar sqarim nga Thesari përmes shkresës nr.01-031-6348 të datës 23.05.2013 dhe kemi marrë përgjigjen se shumica e njëjtë është si rritje e THV e cila është përpunuar me datën 06.03.2013. Provë : shkresa dërguar thesarit dhe dokumenti nga SIMFK ose Free Balance	Pasqyrat Financiare të Komunës janë përgatitur bazuar në të dhënat e SIMFK dhe ato është dashur të azhurnohen dhe të përmirësohen në bazë të korigjimeve në SIMFK. Komuna ka pasur mundësinë të azhurnoj, plotësoj dhe ndryshoj ato deri më 27 mars 2013. E gjetura mbetet e pandryshuar dhe rekomandimi i dhënë të përmbushet gjatë përgatitjes së PVF-ve të vitit 2013.
E gjetura 2: Neni 12: Pasqyra e pranimeve dhe pagesave në para të gatshme, Komuna nuk kishte prezantuar pagesat nga palët e treta në vlerë prej 120,713€.	Jo	Sipas rregullës financiare 07/2011 neni 8 pika 4 thotë se (pagesat direkte që janë bërë nga donatorët jashtë LLVTH. Dhe pagesat nga organizatat tjera buxhetore që janë bërë drejtpërdrejt përfituesit e të cilave nuk kemi pasur pagesa të drejtë për drejta dhe nuk kemi udhëhequr procedurat e prokurimit apo	Përgjigja e ZAP është e njëjtë sikurse tek e gjetura 1 dhe rekomandimi mbetet për tu përmbushur gjatë përgatitjes së PVF-ve të vitit 2013.

Neni 13: Pasqyra e realizimit të buxhetit- hyrja e parasë së gatshme në kolonën e buxhetit final (SIMFK) Komuna ka prezantuar të hyra vetjake të buxhetuara 744,000€ ndërsa duhet të jetë 868,358€. Pra ekziston një diferencë prej 124,358€. Neni 13: Te dalja e parasë së gatshme nga llogaritë e Thesarit, Komuna kishte prezantuar buxhetin final 10,352,000€, ndërsa duhet të jetë 10,416,429€. Pra, vërehet diferenca prej 64,429€	të pagesave. Për këtë ju kemi njoftu dhe me shkrim se nuk kemi pasur shenime te mjaftueshme per ti paraqitur në PF.Bazë për hartimin e PVF , dihet se është raporti I SIMFK-së.Paraqitja e këtyre provave do të këtë ndikim në dhënjen e opinionit pozitiv Ne pasqyrën e realizimit të buxhetit ne kolonen e buxhetit final kemi pas te realizuara 744.065.83 € dhe ne raportin e dates 22.01.2013 e kemi këtë gjendje por dhe ne raportin e SIMFK-së të dates 17.05.2013 e kemi po këtë gjendje sepse këto janë të hyra direkte dhe të alokuara apo ndara dhe për këtë në fund të tabelës kemi sqaruar se realizimi I të hyarav është 868.000 €. Provë: UA nr.07/2011 dhe Forma e hartimit të PVF nga ana e Thesarit (Trajnimi). Dëshmi raportet e free balancit. Hartimi i PVF dorzohen deri me 31.01.2013 andaj ne jemi bazuar ne roportet e SIMFK-së të muajit të parë dhe sipas këtij raporti kemi Shumën prej 10.352.000 € ndersa për ndrrimet e bëra nga ana e Thesarit në periudhat e mevonshme sipas po të njejtës rregull ne nuk kemi mundësi ndryshimi. Dëshmi raporti I Free Balancit I datës 15.01.2013.Lidhur me këtë kemi dhënë komentet dhe provat ne rekomandimin nr.1	
--	---	--